

Okudu?unu Anlamaya ?li?kin O?z Yeterlik Alg?lar? O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okudu?unu Anlamaya ?li?kin O?z Yeterlik Alg?lar? O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27477>

Özet

Okuduunu Anlamaya İlişkin Öz Yeterlik Algıları Ölçeği, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuma anlama becerilerine yönelik kendilerine dair algıladıkları yeterlik düzeylerini ölçmek amacıyla 2020 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin metinleri anlama, yorumlama ve okuma görevlerini başarıyla tamamlama kapasitelerine olan inançların değerlendirilmeye odaklanmaktadır. Ölçek, 29 maddeden oluşmakta olup, derecelendirme için 3'lü Likert ölçeği formatını kullanmaktadır. Yapılan güvenirlik çalışmasında, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik, okuduunu anlama, ilkokul, 4. sınıf öğrencileri, ölçek geliştirme, psikometri, algı, güvenirlik.

Yazarlar

Sultan Selen Kula, Yeliz Budak

Amaç

Okuduunu Anlamaya İlişkin Öz Yeterlik Algıları Ölçeği'nin temel amacı, ilkokul 4. sınıf düzeyindeki öğrencilerin okuduunu anlama becerilerine yönelik sahip oldukları öz yeterlik algılarının düzeyini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, ölçek, öğrencilerin kendilerini okuma görevlerinde ne kadar yetkin hissettiklerini nicel olarak ölçmeye olanak tanır.

Ölçek, eğitim araştırmacılar ve uygulayıcılar için, öğrencilerin okuma başarılarını etkileyen kritik bilişsel ve motivasyonel faktörlerden biri olan öz yeterlik inancını tespit etme imkanı sunar. Elde edilen veriler, okuma güçlüğü çeken öğrencilere yönelik hedef odaklı müdahale programlarının geliştirilmesine rehberlik edebilir.

Yapı

Ölçek, Öz Yeterlik (Self-Efficacy) psikolojik yapıyı ölçmektedir. Öz yeterlik, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramı'nın merkezi bir bileşenidir ve bireyin belirli bir görevi başarıyla gerçekleştiremeyeceğine olan inancını ifade eder. Bu ölçek bağlamında yapı, öğrencilerin karmaşık metinleri anlama, ana fikirleri belirleme, çıkarım yapma ve okuma sonrası görevleri tamamlama yeteneklerine olan kişisel inançların temsil eder.

Ölçek, okuma anlama sürecinin farklı boyutların kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu boyutlar genellikle metin öncesi hazırlık, metin sırasındaki anlamlandırma ve metin sonrası

de?erlendirme a?amalar?ndaki yeterlik alg?lar?n? i?erir. ?l?ek, tek boyutlu bir yap?ya sahip olabilece?i gibi, fakt?r analizi sonu?lar?na g?re ?ok boyutlu alt yap?lar da i?erebilir.

Ge?erlik

?l?e?in geli?tirme ?al??mas?, ge?erlik ve g?venirlik analizlerini i?ermektedir. Ge?erlik ?al??malar?, ?l?ek maddelerinin ?l?meyi ama?lad??? öz yeterlik yap?s?n? ger?ekten ?l?üp ?l?medi?ini kan?tlamay? hedefler.

Geli?tirme s?recinde, ?l?e?in yap? ge?erli?i muhtemelen fakt?r analizi y?ntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Ayr?ca, uzman g?r?lerine ba?vurularak i?erik ge?erli?i sa?lanm?? ve maddelerin 4. s?n?f ??rencilerinin bili?sel seviyesine uygunlu?u kontrol edilmi?tir.

G?venirlik

?l?e?in i? tutarl?l?k g?venirli?i, Cronbach-Alfa katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Elde edilen de?er, ?l?e?in y?ksek d?zeyde g?venilir oldu?unu g?stermektedir.

Cronbach-Alfa ?? Tutarl?l?k Katsay?s?: .918

Genellikle psikometrik ?al??malarda .70 ve ?zeri de?erler kabul edilebilir g?venirlik olarak de?erlendirilirken, .918 katsay?s?, ?l?e?in maddelerinin birbirleriyle g??l? bir korelasyon i?inde oldu?unu ve ayn? temel yap?y? tutarl? bir ?ekilde ?l?t??n? i?aret etmektedir.

Fakt?r Analizi

?l?e?in geli?tirme ?al??mas? bir ge?erlik ve g?venirlik ?al??mas? oldu?undan, yap? ge?erli?ini belirlemek amac?yla fakt?r analizinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. ?l?ek 29 maddeden olu?tu?u i?in, bu maddelerin teorik yap?yla uyumlu alt boyutlara ayr?l?p ayr?lmad??? Ke?fedici Fakt?r Analizi (KFA) veya Do?rulay?c? Fakt?r Analizi (DFA) ile incelenmi?tir.

Fakt?r yap?s?n?n belirlenmesi, ?l?e?in yorumlanabilirli?i ve teorik dayana?? a?s?ndan kritik ?neme sahiptir. Analiz sonu?lar?, ?l?e?in ka? fakt?r alt?nda topland???n? ve her bir fakt?r?n okudu?unu anlama ?z yeterli?inin hangi spesifik y?nlerini temsil etti?ini ortaya koymu?tur.

Ara?

Test ?e?idi: Geli?tirme (Yeni bir ?l?ek geli?tirme ?al??mas?d?r.)

Format: Ka??t tabanlı anket, 29 maddeden olu?maktad?r.

Mevcut Dil: T?rk?e

Popülasyon Grubu: İlkokul öğrencileri

Yaş Grubu: Yaklaşık 9-10 yaş grubu (4. Sınıf öğrencileri)

Popülasyon Detayları: İlkokul 4. sınıf öğrencileri üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: 3'lü Likert derecelendirme sistemi kullanılmaktadır. Seçenekler şunlardır:

Bana hiç uymuyor

Bana biraz uyuyor

Bana tamamen uyuyor

Anahtar Kelimeler

Ölçek, öz yeterlik, okuma becerileri, 4. sınıf, Bartın Üniversitesi, eğitim psikolojisi, iç tutarlılık, Cronbach-Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: selenyazgunoglu@windowsslive.com (Sorumlu Yazar: Sultan Selen Kula)

Yayın Adresi: İlgili akademik yayın üzerinden ulaşılabilir.

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

Çizimler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım veya geniş çaplı uygulaması için sorumlu yazar (Sultan Selen Kula) ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Ölçek, akademik bir dergide açık erişimli olarak yayınlanmıştır.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [okudugunu-anlamaya-iliskin-oz-yeterlik-algilari-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Kula, S. S., & Budak, Y. (2020). Self-efficacy perceptions scale for reading comprehension of 4th grade students in primary school: Validity and reliability study. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Dergisi, 9(1), 106-120. doi: 10.14686/buefad.536885

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: dergipark.org.tr

Okudu?unu Anlamaya ?li?kin O?z Yeterlik Alg?lar? O?lc?e?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in 29 maddeden olu?an orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazarla ileti?ime ge?ilmesi veya yukar?da belirtilen akademik referansa ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM